

Cena 10gr.

Dziennik Polski

Wychodzi Raz w Tygodniu

Warszawa, wtorek 23 Października 2018

Poeta uczuć, czyli o Zbigniewie Herbercie zbiór myśli

Marcell Piskorski
Maurycy Szulakiewicz

Nie byłoby frazesem czy pustym, napuszonym słownictwem powiedzieć że Zbigniew Herbert jest bez wątplenia jednym z najbardziej znaczących Polskich poetów. Był autorem dziesiątki tomów poetyckich. Kilku dramatów, słuchowisk radiowych i setek wierszy, z których niektóre pisał już w czasach młodości. Pracował w instytucji produkującym szczepionki, uczestniczył w działalności konspiracyjnej, był pedagogiem w szkole podstawowej a jego nazwisko znalazło się na specjalnej liście cenzury za rządów PRL. Od czterdziestego roku życia cierpiał na chorobę afektywną dwubiegunową, co objawiało się nagłymi zmianami nastroju. Oszczędzał pieniądze i żywił

się bardzo marnie od czasów edukacji. Fascynował się nie tylko słowem pisany, ale też malarstwem i podróży. Jego przyjaciele zapamiętali go jako człowieka o mocnej głowie do alkoholu i niezwykłym talencie oratorskim. Całe życie był piewicą wolności i wyobraźni. Można powiedzieć że twórczość Herberta była lustrem jego osoby i charakteru. W jego wierszach łatwo zauważyć motywy konfliktu między dwiema naturami, rozumem i wyobraźnią, czy melancholijne rozważania ostateczne. Do dziś jego emocjonalna twórczość ma wielki wpływ na polskich autorów.

Smutek i radość

Próbując analizować postać Zbigniewa Herberta wyłącznie za pomocą jego wierszy można natrafić na wiele problemów. Niektóre są wręcz radosne, opowiadają o potęgę marzeń, wyobrażeń każdego

człowieka "Pudełko zwane wyobraźnią" inne są pesymistyczne, cyniczne "Żołnierz", a inne przepełnione rozumowym podejściem do życia "Pan Cogito i wyobraźnia" czy "Pan od przyrody" najbardziej zauważalnym podobieństwem jest bez wątpienia styl. Większość wierszy Herberta można by połączyć w jeden spójny tekst i nadał wydałyby się sensowny, stanowiący spójną, choć poetycką całość. Na jakichkolwiek stronach poetów-amatorów można zauważyć podobny, niby odbity od Herberta styl. Wiersze poety pod tym względem wydają się dziełem emocji, niczym uczucia wylewane bezpośrednio na margines notatnika. W wielu też dziełach nietrudno dojrzeć porównania i bardzo częsty motyw ukrywania śmiechem smutku, przywołują one na myśl smutnego klauna, który pod wesołą maską zmagają się z problemami i przygniatającym smutkiem, albo radości będącej wejściem do piekła, o którym też zresztą Herbert często pisał "Gabinet

śmiechu", "Piekło". Tego konfliktu emocji można doszukiwać się w jego chorobie, a nawet można dopatrzeć się w nich depresji, na którą również zachorował po czterdziestym roku życia.

Doskonały Apollo

Czy mitologiczni bogowie Herberta są wzorcami do naśladowania, czy cynicznymi obrazami pokazującymi nam że zło ludzkie nie zna granic? W poematach "Żołnierz" i "Apollo i Marsjasz" na pierwszy rzut oka wydawałoby się, że twórca obdiera bohaterów z ideologii, pięknego przesłania i pokazuje nam systemy, wojny i wręcz ludzi jako skażonych grzechem, niemal żyjących z natury. Ale bohater "Żołnierza" nie jest człowiekiem złym, a prostodusznym lekkoduchem. Te cechy tych ideałów, skażonych wadami, które tak dobrze widzimy my ludzie współcześni, pokazują nam co w człowieku jest najlepsze i godne szacunku, jeśli przetrwa te najgorsze próby. Herbert, pomimo swych sprecyzowanych poglądów politycznych i ideowych nigdy nie udziela nam bezpośrednich odpowiedzi na egzystencjalne pytania jego wierszy.

Nic nie jest jasne, możemy co najwyżej odpowiedzieć sobie co prawdą nie jest.

Pan zrozumiałej zadumy

Herbert jest mistrzem wielowątkowości swoich wierszy - w "Żołnierzu" porusza bezsensowność wojny, paradoksy życia ludzkiego czy zwyczajny materializm. Z taką samą gracją łączy efekty na niezwykle wysokim poziomie z poczynną poezją. Można porównać go do jednego z młodszych reżyserów Hollywood - Christophera Nolana. Ten tak samo łączy wątki egzystencjalne, niezwykle trudne z treściami łatwo przystępnymi dla mas, wartką akcją i niezwykle efektami. Twórczość Herberta jest bez wątpienia bardziej przystępna dla przeciętnego odbiorcy niż dzieła Mickiewicza czy nawet Leśmiana tak samo jak twórczość Nolana jest bez wątpienia bardziej przystępna niż urugwajskie kino niezależne, co wcale nie odbiera im wartości intelektualnej.

Po melancholii

Przeczytaliśmy razem wiele wierszy Herberta i doszliśmy do wniosku że wiersz poety każdy, wesoły, smutny,

cyniczny czy depresyjny pozostawia w sercu i duszy uczucie melancholii. Melancholia i zaduma są zapewne dominującymi uczuciami w wierszach rozchwianego emocjonalnie poety. Wiersze Herberta można zapomnieć. Można zapomnieć ich tekst, przesłanie ale każdy zapamięta melancholię, to uczucie smutnego zamyslenia po czytaniu twórczości wielkiego poety. Można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, że Herbert pisał swe wiersze nie dla publiki - ale właśnie dla siebie. Ale czyż takie wiersze nie są tymi najlepszymi?

Kultura

„ Płyne się zawsze do źródeł, pod prąd.
Z prądem płyną śmieci.”

„ Jeśli masz dwie drogi do wyboru,
wybieraj zawsze drogę trudniejszą, dla siebie ”

Kraj

ZBIGNIEW BOLESŁAW RYSZARD

HERBERT

polski poeta, eseista, dramaturg, twórca słynnego cyklu poetyckiego „Pan Cogito”,
autor słuchowisk

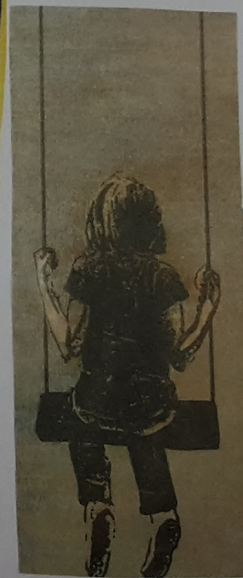
Sztuka jest wszędzie

Zagranica

„ Naród, który traci pamięć, traci sumienie.”

„ Tylko takie miasta są coś warte,
w których można się zgubić.”

mit

„ Pytania z pozoru proste wymagają zawitej odpowiedzi.”
„ Szerzono małe serce od tortury prostych dziobów.”

Hej! Tu Herbert!

*"Pisze się zawsze do
ludzi, pośmiętych z
pragnieniem święta."*

*"Nawet, kiedy ktoś
nie ma, to i tak..."*

*"Potrafił niekiedy
odczuć pisma
umarłych cywilizacji, nie
potrafił zostać w
duszach ludzi, którzy
dawno odeszli."*

*"Pisze się to ludzko,
kiedy pije do dna i
duszkami."*

*"Nie kręwią się, bo na
dnie widzą zmię siebie.
Przez senkę butelki
obserwują dźwięki
swary
Gdyby mieć silniejszą
głowę i więcej smaku,
byliby astronomami."*

*"Celowo, owo jest
długo. Musi mieć wokół
siebie lustro albo inne
oczy Kocha - to znaczy
przygoda się sobie."*

*"Bądź odważny, gdy
muzum zawodzi, bądź
odważny
w ostatecznym
rachunku jedyne to się
liczy"*

*"...ale wypracowany
wzrost tych, do tu
wieloletnich, wielki
uczestnictwem pięcioletni
obalonych w groch
wzrostem nie po to, aby
nie... Bądź wesoły
i do."*

*"Jedni mają śmiech, drugi
do siebie, w końcu
całkiem, drugi małostką
dla siebie."*

*"Tęko także znają się
zrobili, w których
mama się zgubi."*

*"Wieloletni, wieloletni by
kropli krwi nie jest
ludźmi wolnością."*

*"Fizyka i chemia
przez... w końcu, w końcu
mówi."*

*"A więc, jeżeli, jeżeli jest
przez... powstanie
niektórzy, powstanie
powstanie, wtedy
w końcu, w końcu
też, w końcu."*

*"Celowo, po, nie tylko
długo, często po, ale
w końcu, w końcu, by"*

*"...to i tak, w końcu
po, w końcu, w końcu"*

